

ब्रूहीति हेतूरेतिसाधिक्षेपसंबोधनं ययावत्त्यानिमित्तभूतया वानप्रस्थत्वेनवान्यस्तशस्त्रत्वेनवाक्त्रीबल्वनवात्संगर्यजसितावृत्तिब्रूहि नत्वंवानप्रस्थोसिराज्यार्थित्वात् नापिन्यस्तशस्त्रो गदाधारित्वान् परिशो
 घात्क्त्रीबोस्मीतिमाभाषस्य युद्धं कुर्वितिभावः ॥ २८ ॥ विनीयत्यक्ता ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ पौरुषं यत्नः विक्रांतताशौर्यं विस्फूर्जितगर्जनं ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ नैतदिति
 नहिशूराः पलायंते शत्रून् दृष्ट्वा कथंचन ॥ ब्रूहिवात्वं ययावत्त्याशूरत्यजसिसंगरं ॥ २८ ॥ सत्वमुत्तिष्ठयुध्यस्व विनीय भयमात्मनः ॥ घातयित्वा सर्वसैन्यं भ्रातृ
 श्रेयसु योधन ॥ २९ ॥ नैदानीं जीविते बुद्धिः कार्या धर्मचिकीर्षया ॥ क्षत्रधर्ममुपाश्रित्य त्वद्विधेन सुयोधन ॥ ३० ॥ यत्तु कर्णमुपाश्रित्य शकुनिं चापि सौवर्तं ॥ अ
 मर्त्य इव संमोहात्त्वमात्मानं न बुद्धवान् ॥ ३१ ॥ तत्पापं सुमहत्कृत्वा प्रतियुद्धास्व भारत ॥ कथं हित्व द्विधो मोहाद्रोचयेत पलायनं ॥ ३२ ॥ कृते तत्पौरुषं यातं क्वच
 मानः सुयोधन ॥ क्वच विक्रांतताया ता क्वच विस्फूर्जितं महत् ॥ ३३ ॥ कृते कृतास्त्रताया ता किंच शेषे जलाशये ॥ सत्वमुत्तिष्ठयुध्यस्व क्षत्रधर्मेण भारत ॥ ३४ ॥ अ
 स्मां सुवापराजित्य प्रशाधि पृथिवीमिमां ॥ अथवा निहतोस्माभिर्भूमौ स्वप्स्यसि भारत ॥ ३५ ॥ एषेते परमो धर्मः स्तृष्टा धात्रा महात्मना ॥ तं कुरुष्व यथा तथ्यं राजा
 भव महारथ ॥ ३६ ॥ संजय उवाच ॥ एवमुक्तो महाराज धर्मपुत्रेण धीमता ॥ सलिलस्थस्तव सुत इदं वचनमब्रवीत् ॥ ३७ ॥ दुर्योधन उवाच ॥ नैतच्चित्रं
 महाराज यद्भीः प्राणिनमाविशेत् ॥ न च प्राणभयाद्भीतो व्यपयातोस्मि भारत ॥ ३८ ॥ अरथश्चानिपंगी च निहतः पाष्णि सारथिः ॥ एकश्चाप्यगणः संख्ये प्रत्या
 श्वासमरोचयं ॥ ३९ ॥ न प्राणे हेतोर्न भयान्न विषादाद्विशांपते ॥ इदमंभः प्रविष्टोस्मि श्रमात्विदमनुष्ठितं ॥ ४० ॥ त्वं चाश्वसिहिकैतिययेचाप्यनुगतास्तव ॥
 अहमुत्थाय वः सर्वान् प्रतियोत्स्यामि संयुगे ॥ ४१ ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ आश्वस्ता एव सर्वे स्म चिरं त्वां मृगयामहे ॥ तदिदानीं समुत्तिष्ठयुध्यस्व ह सुयोधन ॥ ४२ ॥
 हत्वा वासमरे पार्थान् स्फीतराज्यमवाप्नुहि ॥ निहतो वारणेस्माभिर्वीरलोका मवाप्स्यसि ॥ ४३ ॥ दुर्योधन उवाच ॥ यदर्थं राज्यामिच्छामि कुरुणां कुरुनंदन ॥
 तद्विजेतुं युधिष्ठिर ॥ भंक्ता पांचालपांडूनामुत्साहं भरतर्षभ ॥ ४४ ॥ क्षीणरत्नां च पृथिवीं हतक्षत्रियपुंगवां ॥ न ह्युत्सहाम्यहं भोक्तुं विधवा मि वयोषितं ॥ ४५ ॥ अद्यापि त्वहमाशंसेत्वां
 स्विदानीं मियं राजनं केवलं पृथिवी तव ॥ असहायो हि को राजा राज्यमिच्छेत्प्रशासितुं ॥ ४६ ॥ न त्विदानीं महं मन्ये कार्यं युद्धेन कर्हिचित् ॥ द्रोणे कर्णे च संशतिनिहते च पितामहे ॥ ४७ ॥ अ
 तु प्राणिनां स्वाभाविको यंधर्मः परंतु मय्येन न्नास्तीत्याह नचेति ॥ ४८ ॥ प्राणेन रक्षितव्येन हेतुना भीर्भयं मामां मनुष्यं आविशोदिति ब्रुवन्नैतच्चिन्नमपि
 विषादात् शोकाभिभूतत्वात् ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥